Όσιος Ησαΐας κτίτωρ της Ιεράς Βασιλικής και Σταυροπηγιακής Μονής Κύκκου

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/4163/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 18/9/2011 6:46:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 08/10/2026 10:49:22

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 10 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 18/9/2011 6:46:00 μμ

Βιογραφία

Ένα από τα πολλά και περιώνυμα μοναστήρια της Κύπρου, είναι και το Μοναστήρι του Κύκκου, αφιερωμένο στην Παναγία την Ελεούσα. Σ' αυτό φυλάσσεται η θαυματουργός Εικόνα της Παναγίας (δεξιοκρατούσα), που κατά την παράδοση, ιστορήθηκε από τον Ευαγγελιστή Λουκά. Και τούτο χάρη στις ενέργειες και τη θαυμαστή επιμονή ενός γέροντα ασκητή, του Οσίου Ησαΐα.

Ποιος ο τόπος όπου γεννήθηκε ο άγιος αυτός, ποίοι οι γονείς του και ποια η μόρφωση του δεν γνωρίζουμε. Εκείνο πού γνωρίζουμε γι' αυτόν, είναι πως στα μέρη που είναι κτισμένο σήμερα το μεγάλο μοναστήρι, εκεί γύρω στον ενδέκατο αιώνα, ασκήτευε η άγια αυτή μορφή μέσα σε μια σπηλιά.

Σύμφωνα με την παράδοση, όταν γονατιστός προσευχόταν, άκουε το κελάδημα ενός παράδοξου πουλιού, που έλεγε και ξανάλεγε: «Κύκκου, Κύκκου το βουνίμοναστήρι θα γενεί, μια χρυσή Κυρά θα μπει και ποτέ της δε θα βγει». Ο γέρο ασκητής το άκουε, μα δεν μπορούσε να συλλάβει και να αντιληφθεί το νόημα του.

Την εποχή αυτή, όπως και σήμερα, συνηθιζόταν κατά τους θερινούς μήνες, πολλοί από τους κατοίκους των πεδινών μερών να πηγαίνουν στα ορεινά, για να χαίρονται τη δροσιά των Βουνών. Διοικητής τότε της Κύπρου, η οποία βρισκόταν κάτω από την προστασία της μεγάλης μας Βυζαντινής αυτοκρατορίας, ήταν ο δούκας Μανουήλ Βουτομίτης, που διέμενε όπως κι οι άλλοι διοικητές στη Λευκωσία. Όλοι αυτοί συνήθιζαν κατά το καλοκαίρι να αφήνουν τη Λευκωσία και να πηγαίνουν στα ορεινά μέρη για να γλυτώνουν από την υπερβολική ζέστη της πρωτεύουσας. Κατά το έτος 1100 μ.Χ. περίπου, κι ο τότε διοικητής της Κύπρου εγκατέλειψε τη Λευκωσία και πήγε σ' ένα χωριό της Μαραθάσας για εξοχή. Στα βουνά της Κύπρου αυτή την εποχή και στον περίφημο Ακάμα, ζούσαν πλήθη από αναχωρητές μοναχούς, ανάμεσα τους και ο Όσιος Ησαΐας.

Κάποια μέρα που ο Βουτομίτης με μερικούς φίλους του βγήκε στα μέρη εκείνα για κυνήγι αγρινών, αποσπάστηκε από την παρέα του και για ώρες γύριζε μέσα στο πυκνό δάσος μόνος.

Εκεί που κατακουρασμένος και πολύ στενοχωρημένος περιπλανιόταν είδε μια σπηλιά. Προχώρησε προς αυτήν και, σαν πλησίασε στην είσοδο της σπηλιάς, αντίκρισε έναν άνθρωπο με πολύ φτωχικά και κουρελιασμένα ρούχα. Κατέβηκε από το άλογο του και τον ρώτησε ποιός είναι και τι κάνει εκεί. Ο ασκητής δεν μίλησε. Στην προσπάθεια του μάλιστα να μη γίνει γνωστός έφυγε κι από εκεί. Τη στάση αυτή του μοναχού, ο δούκας θεώρησε πολύ προσβλητική για τον εαυτό του. Εκνευρισμένος όπως ήταν επιτέθηκε κατά του ασκητή και όχι μόνο τον ύβρισε αποκαλώντας τον παλιόγερο, αλλά και τον ξυλοκόπησε άγρια και ρίχνοντας τον στη γη, τον κλώτσησε άσπλαχνα.

Παρά τους πόνους που δοκίμαζε στο ξερακιανό κορμί του ο ταλαίπωρος μοναχός, με ήρεμη φωνή και κλάματα και σπαραγμό ψυχής, είπε στον άρχοντα ότι είναι δούλος του Χριστού και ο Κύριος του θα του ανταποδώσει το κακό μια και ο ίδιος είναι αμαρτωλός.

Εκνευρισμένος, όπως ήταν ο δούκας έφυγε, χωρίς να υπολογίσει έστω και στο ελάχιστο τα λόγια του μοναχού.

Αφού πέρασε το καλοκαίρι, ο Βουτομίτης επέστρεψε στη Λευκωσία και λίγες μέρες μετά αρρώστησε βαριά από ληθαργία. Τα μέλη του άρχοντα παρέλυσαν εξ ολοκλήρου. Ούτε πόδι, ούτε χέρι μπορούσε να κινηθεί.

Στην κατάσταση αυτή, θυμήθηκε τα λόγια του Οσίου Ησαΐα και μέσα στον πόνο του με δάκρυα άρχισε να προσεύχεται και να ζητά συγχώρεση από τον Θεό.

Ο Άγιος Θεός που είδε τη μετάνοια του πλάσματος Του, έδωκε στον δούκα αυτό που ζητούσε, την υγεία του. Τα λόγια του Πνεύματος του Θεού, «τέκνον επικάλεσαί με εν ήμερα θλίψεώς σου και εξελούμαί σε και δοξάσεις με», δηλαδή παιδί μου, φώναξε με στη θλίψη σου και στη δυστυχία σου κι εγώ θα σε ακούσω και θα σε απαλλάξω απ' αυτά και θα με δοξάσεις, βρήκαν στον πονεμένο άρχοντα την πραγματοποίηση τους.

Την επόμενη κιόλας ημέρα, ο Βουτομίτης με τους υπηρέτες του ξεκίνησε για τα βουνά. Πόθος του να φτάσει μια ώρα νωρίτερα στη σπηλιά του γέροντα Ησαΐα για να ζητήσει συγχώρεση για τη διαγωγή του. Την ίδια εκείνη βραδιά ο γέρο μοναχός αφού γονατιστός προσευχήθηκε για ώρες έγειρε να πλαγιάσει. Πριν τον πάρει ο ύπνος το παράξενο πουλί απ' έξω από τη σπηλιά κελάηδησε πολλές φορές το τραγούδι του: «Κύκκου Κύκκου το βουνί, μοναστήρι θα γενεί...». Με το τραγούδι έκλεισε τα μάτια ο ερημίτης.

Ο ύπνος τον πήρε αμέσως• ένα όνειρο όμως τον παίδευσε όλη τη νύχτα. Του φάνηκε πως η Παναγία ήρθε στη σπηλιά του και του είπε ότι σαν ξημερώσει θα τον επισκεφτεί εκείνος ο δούκας που ήρθε την άλλη φορά και τον κτύπησε για να του ζητήσει συγνώμη. Θα του αναφέρει πως είναι πρόθυμος, για να επανορθώσει το σφάλμα του να του χαρίσει ό,τι του ζητήσει και εκείνος θα έπρεπε να ζητήσει να έρθει στην Κύπρο η εικόνα της Παναγίας που ζωγράφισε ο απόστολος Λουκάς και φυλάσσεται στο παλάτι.

Προτού ακόμη φέξει, ο Ησαΐας, όπως πάντα, σηκώθηκε για την άσκηση του. Έκαμε τις μετάνοιες και την προσευχή του κι άρχισε το εργόχειρο του. Κατά το απόγευμα άκουσε θόρυβο. Βγήκε από τη σπηλιά του και περίμενε λέγοντας συγχρόνως και την προσευχή του. Σε λίγο μέσα από τα κλαδιά που έκλειναν κατά ένα τρόπο το στόμιο της σπηλιάς του, είδε μια ομάδα ανθρώπους να πλησιάζουν. Μπροστά ο δούκας. Τον ανεγνώρισε αμέσως. Βαθιά συγκινημένος στάθηκε και περίμενε. Η συνάντηση πολύ απρόσμενη. Ο άρχοντας με συντριβή ψυχής χαιρέτησε τον ερημίτη και ζήτησε απ' αυτόν να τον συγχωρήσει για ό,τι έγινε στο παρελθόν.

Ο ερημίτης χωρίς κανένα δισταγμό έσπευσε να του ειπεί, ότι τον συγχωρεί με όλη του την καρδιά. Όταν ο Βουτομίτης του ανέφερε πως είναι ακόμη πρόθυμος να του προσφέρει ως δώρο ό,τι του ζητήσει, για μια επανόρθωση του σφάλματος του, ο γέρο Ησαΐας θυμήθηκε το όνειρο που είχε δει το προηγούμενο βράδυ και του ζήτησε να φέρει στην Κύπρο την εικόνα της Παναγίας που ζωγράφισε ο απόστολος Λουκάς και φυλάσσεται στο παλάτι στην Κωνσταντινούπολη.

Παρόλο που ο Βουτομίτης, θεωρούσε κάτι τέτοιο σχεδόν αδύνατο να γίνει, αφού η Εικόνα αυτή είναι ένας από τους πολυτιμότερους θησαυρούς του Αυτοκράτορα, του υποσχέθηκε ότι θα προσπαθήσει αρκεί να τον βοηθούσε και εκείνος. Έτσι ο Βουτομίτης πρότεινε στον Όσιο Ησαΐα να τον συνοδέψει στην Κωνσταντινούπολή και εκείνος δέχτηκε.

Όταν, μετά από λίγο καιρό, έφτασαν στην Κωνσταντινούπολη, ο Όσιος Ησαΐας μη θέλοντας να αλλάξει την ασκητική ζωή του και να μένει σε σπίτια αρχοντικά, έμεινε σε κάποιο μοναστήρι γνωστό σ' αυτόν ενώ ο δούκας Βουτομίτης, όπως ήταν συνήθεια, επισκέφθηκε τον αυτοκράτορα Αλέξιο για να δώσει αναφορά της όλης πολιτείας του στην Κύπρο. Αυτό έγινε δύο και τρεις και περισσότερες φορές αλλά για το θέμα της εικόνος δεν τόλμησε να αναφέρει τίποτα επειδή φοβόταν την απάντηση του βασιλιά.

Αφού πέρασε λίγος καιρός, ο Όσιος Ησαΐας, δεν άντεξε την ζωή στο πολυσύχναστο μοναστήρι της Πόλης και αποφάσισε να επιστρέψει στην Κύπρο. Όταν το ανακοίνωσε στον δούκα, εκείνος λυπήθηκε πολύ. Και μόνο η σκέψη πως ο ταπεινός ασκητής θα αναχωρούσε χωρίς να πραγματώσει τον σκοπό του ταξιδιού του πολύ τον στενοχωρούσε, αλλά και να τον κρατά εκεί χωρίς τη θέληση του δεν το επιθυμούσε. Ο δούκας, πήγε τότε σε έναν αγιογράφο και του παρήγγειλε να του φτιάξει δύο εικόνες. Μια που να παρουσιάζει τον Δεσπότη Χριστό καθισμένο σε ένα θρόνο και μια δεύτερη που να έχει την Αγία Τριάδα κατά τον τύπο της φιλοξενίας του Αβραάμ. Στο κάτω μέρος της εικόνος αυτής, του παρήγγειλε να ιστορήσει την Υπεραγία Θεοτόκο με τον γέροντα Ησαΐα στα δεξιά και αριστερά τον Μανουήλ Βουτομίτη.

Όταν τέλειωσαν οι εικόνες, επισκέφθηκε τον ασκητή και του τις έδωσε μαζί με πολλά χρήματα και την άδεια να γυρίσει στην Κύπρο. Με δάκρυα τον κατευόδωσε παρακαλώντας τον να προσεύχεται γι' αυτόν και υποσχέθηκε πως θα κάμει τα αδύνατα δυνατά να πάρει αυτός την εικόνα και να επιστρέψει στην Κύπρο. Με τούτη την υπόσχεση χωρίσθηκαν οι δύο συνταξιδιώτες.

Με τη βοήθεια του Θεού ο Γέροντας ύστερα από ένα σχετικά καλό ταξίδι έφθασε στην Κύπρο και χωρίς ξεκούρασμα ανέβηκε στη σπηλιά του. Η χαρά του ήταν μεγάλη που ξαναβρήκε εκεί την ησυχία του, αλλά κι η λύπη του που γύρισε χωρίς την χαριτόβρυτο εικόνα ήταν όχι ολίγη.

Από την πρώτη κιόλας ημέρα που ξάπλωσε στη σπηλιά του είδε ξανά το ίδιο όνειρο που είδε προτού πάει στην Πόλη και ήκουσε και πάλι μια φωνή να του λέει να μην λυπάται και ότι πολύ σύντομα θα έρθει κοντά σου η πανσέβαστος εικόνα της Θεομήτορος.

Με τη χαρά ζωγραφισμένη στο σκελετωμένο πρόσωπο του ξύπνησε ο Γέροντας. Χωρίς να χάσει καιρό κάλεσε βοηθούς κι άρχισε να κτίζει τον ναό στο όνομα της Αγίας Τριάδος, όπως ήταν κι η εντολή που του δόθηκε. Όταν τελείωσε, έβαλε μέσα τις άγιες εικόνες που του είχε δώσει ο δούκας και γύρω από την εκκλησία έφτιαξε κελιά για μοναστήρι.

Πίσω στο παλάτι, ο Θεός οικονόμησε, η μεγαλύτερη από τις τρεις κόρες του αυτοκράτορα Αλέξιου να αρρωστήσει από την ίδια αρρώστια που είχε αρρωστήσει και ο Βουτομίτης. Τη στιγμή εκείνη ο Βουτομίτης τη θεώρησε ως θεόσδοτο ευκαιρία να μιλήσει και να προβάλει την παράκληση του για την εικόνα. Ο αυτοκράτορας άκουσε με προσοχή τα λόγια του Βουτομίτη. και υποσχέθηκε να του την δώσει αν γίνει καλά η κόρη του.

Σχεδόν αμέσως, η κόρη του αυτοκράτορα, έγινε καλά μα ο αυτοκράτορας δεν κράτησε την υπόσχεση του.

Ο Θεός όμως δεν ξεχνά, αλλά και δεν μυκτηρίζεται. Κι επειδή ο Βουτομίτης που θα υπενθύμιζε τα της υποσχέσεως του αυτοκράτορα στον ίδιο είχε φύγει από την Πόλη για την Κύπρο, την υπόμνηση την κάνει ο Πανάγαθος Θεός επιτρέποντας μια νέα δοκιμασία στο παλάτι. Αυτή τη φορά αρρώστησε με την ίδια αρρώστια ο ίδιος ο βασιλεύς.

Στο κρεβάτι του πόνου, ο αυτοκράτορας θυμήθηκε την υπόσχεση του στον Βουτομίτη αλλά επειδή δεν μπορούσε να δώσει την εικόνα, σκέφτηκε να παραγγείλει σε έναν εξαίρετο αγιογράφο να του ζωγραφίσει μιαν άλλη εικόνα απαράλλακτη με την παλιά και να τη στείλει στην Κύπρο. Πίστευε πως με τούτο τον τρόπο θα ημπορούσε να ικανοποιήσει τον Βουτομίτη κι έτσι θα έμενε σ' αυτόν η σεπτή εικόνα. Τη νύχτα όμως παρουσιάστηκε στον ύπνο του και πάλι η Παναγία και του υπενθύμισε την υπόσχεση που είχε δώσει.

Τρομαγμένος ξύπνησε ο βασιλιάς. Χωρίς να χάσει καθόλου καιρό κάλεσε γύρω του τους ανθρώπους του και συνέστησε να ετοιμάσουν αμέσως το βασιλικό πλοίο. Να βάλουν σ' αυτό τη σεπτή εικόνα και να βρουν κι ένα ευλαβή ιερομόναχο για Καθηγούμενο που να ταξιδεύσει μαζί και να παραμείνει στην Κύπρο. Επίσης έδωσε κι αρκετά χρήματα για να κτιστεί ένας εξαίρετος ναός μ' αυτά, μέσα στον οποίο να τοποθετηθεί η θαυματουργός εικόνα. Όλα αυτά στελλόντουσαν στον δούκα Βουτομίτη με εντολή αυτός να τα παραδώσει στον μοναχό Ησαΐα για να κάμει ό,τι ήθελε.

Μόλις το καράβι έφτασε στην Κύπρο σ' ένα λιμάνι εκεί στην Τυλληριά, αμέσως ειδοποιήθηκαν σχετικά τόσο ο διοικητής της νήσου Μανουήλ Βουτομίτης, όσο και ο γέρο Ησαΐας.

Στο άκουσμα της πληροφορίας ότι το καράβι με την θαυματουργό εικόνα της Μεγαλόχαρης είχε φτάσει στο νησί, ο γέρο Ησαΐας παρά την ηλικία του «αγαλλομένω πόδι» κατέβηκε από τα βουνά του Κύκκου στην παραλία.

Εκεί βρισκόταν κι ο Βουτομίτης και χιλιάδες χριστιανοί που μόλις άκουσαν τη χαρμόσυνο είδηση άφησαν τα χωριά τους και τις εργασίες τους και μαζεύτηκαν στο λιμάνι.

Εκεί ο Βουτομίτης παρέδωσε στον ερημίτη ασκητή Ησαΐα την άγια Εικόνα και τα χρήματα. Ο Όσιος Ησαΐας αφού έχτισε το μοναστήρι, τοποθέτησε στην Εκκλησία του μοναστηριού τη σεπτή και θαυματουργό εικόνα της Παναγίας.

Ο Όσιος Ησαΐας, αφού έζησε το υπόλοιπό της ζωής του στο μοναστήρι, κοιμήθηκε εν ειρήνη.

Άγιε Πατέρα Ησαΐα, πρέσβευε υπέρ ημών των αμαρτωλών.

Λειτουργικά κείμενα

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος α’. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Της κλεινής Μάνδρας Κύκκου πρώτος κτίτωρ γεγένησαι, πάτερ Ησαΐα παμμάκαρ, ην μεγάλως επλούτησας, κομίσας Ελεούσης την μορφήν, Λουκά του ιερού έργον σεπτόν, εκ της Πόλεως βουλήσει τη θεϊκή, και άνακτος επινεύσει δόξα τω σε δοξάσαντι Χριστώ, δόξα τω θαυμαστώσαντι, όν υπέρ τέκνων σου αεί, ικέτευε τρισόλβιε.

Κοντάκιον

Ἦχος δ’. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Όρος του Κύκκου καθηγίασας πάτερ, ασκητική σου πολιτεία και πόνοις, εν ω θρόνον ητοίμασος Μητρί τη του Θεού, το σεπτόν εικόνισμα, ενεγκών Ελεούσης, ο ιερογράφησεν, ο Λουκάς θαυμασίως, και νυν πρεσβεύεις προς τον Αγαθόν, ώ Ησαΐα,υπέρ των τιμώντων σε.

Μεγαλυνάριον

Χαίροις της του Κύκκου σεπτής Μονής, Κτίτωρ και προστά της, της δε νήσου Κύπρου φρουρός, πάτερ Ησαΐα, της Ελεούσης μύστα, μεθ' Ης Χριστών απαύστως, καθικετεύετε.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Όσιος Ησαΐας κτίτωρ της Ιεράς Βασιλικής και Σταυροπηγιακής Μονής Κύκκου

Παραπομπές

1. ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ - ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΟ INTERNET
2. Εκκλησία Παναγίας Αγίας Νάπας